

Přírodovědecká fakulta

Výroční zpráva o činnosti za rok 2001

Děkan:	Doc. RNDr. Jan Slovák, DrSc.
Proděkani:	Prof. RNDr. Rostislav Brzobohatý, CSc. Doc. RNDr. Viktor Kanický, CSc. Doc. RNDr. Jana Musilová, CSc. Prof. RNDr. Jiřina Relichová, CSc.
Předseda AS PŘF MU:	Doc. RNDr. Pavel Kubáček, CSc.
Tajemník:	Ing. Hana Michlíčková

Přírodovědecká fakulta sestává ze sekcí fyzika, chemie, biologie, věd o Zemi a matematika. Tyto sekce se navzájem liší metodologickými východisky, vlastními metodami a stupněm vývoje, což se odráží ve výzkumné činnosti a ve výukových programech a zároveň i v různé úrovni formalizace poznatků a jejich integrace do univerzálního pohledu.

V pětiletém magisterském studiu bylo realizováno 7 studijních programů a v tříletém bakalářském studiu 6 studijních programů.

Počet úspěšně vykonaných státních závěrečných zkoušek v magisterském studiu dosáhl v uplynulém roce 208 a v bakalářském studiu 48.

Zvláštní pozornost fakultní veřejnosti se upírá na doktorské studium. Doktorský studijní program v současné době umožňuje další studium absolventům magisterského studia v 35ti oborech. Ve formě prezenční studuje 309 a v kombinované formě 218 doktorandů, celkem 527 studentů. Základním předpokladem doktorského studia je tvůrčí vědecká práce, jejíž výsledky jsou prezentovány na vědeckých odborných konferencích i v podobě kvalitních závěrečných disertačních prací a publikací, které jsou zveřejňovány v renomovaných zahraničních časopisech. Doktorandi se také aktivně podílejí na praktické výuce jednotlivých oborů. Velkým přínosem jsou i zahraniční stáže doktorandů v rámci jejich studia, např. v Německu, Francii, USA, Rakousku, Velké Británii, Itálii a také v rámci různých mezinárodních programů, např. Socrates/Erasmus, Leonardo da Vinci, Marie Curie Fellowship, i na základě vlastních kontaktů jednotlivých odborných pracovišť se zahraničními partnery.

Studenti prezenční formy doktorského studia mají přednostně zajištěné ubytování na kolejích MU a je jim poskytováno měsíčně stipendium.

V roce 2001 úspěšně ukončilo a získalo titul Ph.D. 37 studentů doktorských studijních programů. Doktorské studium úspěšně ukončily v zahraničí 3 studentky, Mgr. Markéta Munzarová – obor Fyzikální chemie, Mgr. Pavla Sitková – obor Organická chemie a Mgr. Martina Gonyševová – obor Antropologie.

Za výborný prospěch a výjimečné výsledky ve výzkumu, publikační činnosti a studiu a také za pozoruhodné výkony sportovní, které přispěly k dobrému jménu fakulty, udělil děkan studentům 8 cen, jednotlivé sekce pak 20 cen. Cenu rektora, vypisovanou pro nejlepší studenty doktorských studijních programů, obdrželi: Mgr. Iveta Matějusová, Ph.D. – obor Parazitologie, Mgr. Robert Mařík, Ph.D. – obor Matematická analýza a Mgr. Jakub Častulík, Ph.D. – obor Organická chemie.

Pracovníci Přírodovědecké fakulty řešili v roce 2001 více než polovinu všech grantových projektů v rámci Masarykovy univerzity. Odpovídá tomu i objem takto získaných finančních prostředků.

Podrobný přehled domácích i zahraničních grantů, vč. získaných finančních prostředků, je uveden v první části této Výroční zprávy, oddíl Výzkum a vývoj.

Za jeden z největších úspěchů považujeme založení Národního centra pro výzkum biomolekul, jehož ředitelem je prof. Jaroslav Koča. Centrum bylo slavnostně představeno veřejnosti v září roku 2001.

Nově bylo také zřízeno Centrum biostatistiky a analýz, které je společným badatelským a pedagogickým pracovištěm Přírodovědecké a Lékařské fakulty MU. Vedoucí tohoto pracoviště je Mgr. Ladislav Dušek, Dr.

Ve sklenících botanické zahrady se uskutečnila „V. zahradní slavnost spojená s uvedením knížky a výstavy *Dílo Vladimíra Drápala a Mistrů umělecké litiny* v Botanické zahradě Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity“. Význam této zahradní slavnosti podtrhuje skutečnost, že vedle záštity rektora poskytl záštitu i primátor města Brna. „Zahradní slavnost“ je každoroční kulturní tradicí.

Mezi další aktivity botanické zahrady patří i činnost občanského sdružení „Přátelé botanické zahrady“, jež je podnětem k širší spolupráci s veřejností. Sdružení bylo založeno v roce 1996.

V prostorách botanické zahrady byly také uspořádány tři specializované výstavy: prodejní výstava masožravých rostlin, doplněná kaktusy a dalšími sukulentními rostlinami, prodejní výstava cibulovin a sukulentních rostlin a výstava exotického plectva.

Ministerstvo životního prostředí pověřilo botanickou zahradu PřF úkolem přechovávání rostlin zaba-vených na celnici „Záchranné centrum“. Jedná se o rostliny, které podléhají Washingtonské dohodě.

V prostorách budovy vrátnice PřF působí knihkupectví „Malé centrum“, které v měsíci listopadu usku-tečnilo prodejní výstavu učebních textů a odborné literatury.

V budově děkanátu se nachází „PF Galerie“, kde byly v roce 2001 instalovány tři výstavy: fotodoku-mentace z geologické exkurze studentů a pracovníků katedry mineralogie, petrologie a geochemie PřF MU „Mongolsko 2000“, fotografie Mgr. Lenky Zajíčkové, Ph.D. – fotodokumentace evropských met-ropolí, horských scenérií a dalších krás přírody. V pořadí poslední byla výstava fotografií RNDr. Ale-ny Žákovské, Ph.D. a Milana Daňka „Irian Jaya – hory, pralesy a lidé Nové Guineje“.

Vedení fakulty PřF MU uspořádalo již tradiční „Koncerty na schodech“. „Jarní koncert – písně z muzikálů“, jehož protagonisty byli budoucí absolventi JAMU, obor Muzikálové herectví (ateliér Jany Jančkové) a „Vánoční koncert“, kdy zněly budovou děkanátu PřF písně Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra a vánoční a muzikálové skladby v podání studentů I. a III. ročníku oboru muzikálového herectví JAMU v Brně.

V areálu Přírodovědecké fakulty se nachází „Ústřední knihovna“, v jejíchž prostorách je otevřena cen-trální půjčovna učebnic a studovna.

Přírodovědeckou fakultu MU navštívila řada významných zahraničních hostů. Účelem jejich návštěvy byla přednášková činnost a výuka. V oblasti výzkumu a vývoje pak činnost v rámci spolupráce mezi pracovišti.

Mezi nejvýznamnější hosty PřF MU, kromě jiných, patřil Dr. Alfred Bader ze Spojených států ame-rických, Doctor Honoris Causa MU z roku 2000 v oboru chemických věd. Dr. Bader je významný průmyslník a mecenáš chemických a malířských projektů. Přijetí Dr. Badera se mimo jiné týkalo kon-cipování smlouvy, jež zajišťuje financování Stolce Josefa Loschmidta (Josef Loschmidt Chair) na Katedře organické chemie PřF MU pro profesora fyzikální a organické chemie, což umožní pozvat ke spolupráci špičkového odborníka ze zahraničí.

Katedry a pracoviště Přírodovědecké fakulty uspořádaly řadu konferencí, seminářů a symposií, ne-zřídka s mezinárodní účastí. Mezi nejvýznamnější z nich patřily:

- celoroční popularizačně-osvětová akce pro nadané studenty středních škol „7. ročník Kore-spondenčního semináře z fyziky“;

- 5. Československá konference věnovaná problematice znečišťování ovzduší a jeho vlivu na všechny složky prostředí „Ovzduší 2001“;
- tradiční jednodenní konference, přednášky a postery týkající se moderních poznatků v oblasti biochemie a molekulární biologie – „5 setkání biochemiků a molekulárních biologů“;
- 4. pracovní konference „Přírodovědecké metody v archeologii a antropologii“;
- pravidelný seminář s mezinárodní účastí s přednáškami o nejnovějších poznatcích z oblasti parazitických helmintů „10. České a slovenské helmintologické dny“;
- Mezinárodní interdisciplinární informativní pracovní seminář o výzkumech a jejich výsledcích především z oboru geologie, geomorfologie, archeologie a fyto- a zoopaleontologie „Kvartér 2001“;
- 22. Letní škola „Historie matematiky“ určena vědeckým pracovníkům, přednášejícím a posluchačům doktorského studia matematiky.

Z významných aktualit Přírodovědecké fakulty uvádíme:

- Pod záštitou rektora MU prof. Jiřího Zlatušky se na PřF MU slavnostně otevřela nově rekonstruovaná aula, jež byla vybavena nejnovější audiovizuální a výukovou technikou.
- Na PřF MU bylo vybudováno špičkové pracoviště s celouniverzitní působností pro analýzu proteomu, tvořeného hmotovým spektrometrem MALDI-TOF Bruker reflex TM IV a 2-D gelovou elektroforézou Bio-Rad.

Z pracovníků Přírodovědecké fakulty byli v roce 2001 jmenováni profesorem:

- Ondřej Došlý, obor matematika-matematická analýza,
- Václav Holý, obor Fyzika kondenzovaných látek,
- Milan Novák, obor geologie se zaměřením mineralogie a petrografie
- Jan Slovák, obor matematika-geometrie.

MU udělila titul Doctor Honoris Causa v oblasti fyzikálně-matematických věd panu prof. Jaroslavu Kurzweilovi, DrSc., emeritnímu řediteli Matematického ústavu AV ČR.

Masarykovou univerzitou byly v roce 2001 uděleny Zlaté medaile prof. RNDr. Ferdinandu Šamajovi, DrSc., emeritnímu řediteli Státního hydrometeorologického ústavu v Bratislavě a prof. RNDr. Františku Šikovi, DrSc., emeritnímu profesorovi PřF MU v Brně.

Stříbrná medaile byla udělena RNDr. Zbyňku Stráníkovi, pracovníkovi Geologického ústavu AV ČR v Brně.

Prof. RNDr. Ivan Kolář, DrSc. obdržel Cenu města Brna v oboru přírodních věd.

Další významná ocenění:

Mgr. Markéta Munzarová, Ph.D. (studentka DSP) se stala vítězkou soutěže „Cena chemie 2001/Prix de Chimie 2001“, kterou uděluje francouzské velvyslanectví v ČR. Mgr. Lukáš Trantírek, Ph.D. (student DSP) získal v této soutěži místo třetí.

Mgr. Richard Štefl (student DSP) obdržel Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR udělovanou vynikajícím studentům a absolventům studia.

Ceny za nejlepší studentskou vědeckou práci, udělované francouzským velvyslanectvím v Praze, získali: v oboru chemie Mgr. Markéta Munzarová, Ph.D. a v oboru farmacie Mgr. Richard Štefl, Ph.D.

Cenu mladého českého a slovenského mikrobiologa ČsSM obdržel Mgr. Pavel Švec, Ph.D.